

Boqiy fikr

Vatan, xalq
oldidagi burchni
anglash ham
yuksak ma'naviyat
belgisidir.

Islom KARIMOV

Kuch – bilim va tafakkurda

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT

XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan • E-mail: info@marifat.uz • 2017-yil 15-aprel, shanba № 30 (8991)

ИМКОНИЯТЛАРДАН ТҮЛА ФОЙДАЛАНИШ, ЯНГИЧА ДУНЁҚАРАШ БИЛАН МЕҲНАТ ҚИЛИШ – ХАЛҚИМИЗ ФАРОВОНИЛГИНИ ЯНАДА ОШИРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИДИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев жойларда амалга оширилаётган бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари, ижтимоий-иктисодий ислоҳотларнинг бориши билан яқиндан танишиши, халқ билан мулоқот қилиши мақсадида 14 апрель куни Самарқанд вилоятига ташриф буюорди.

Самарқанд вилояти ри-вожланган саноати ва қишлоқ хўжалиги, табиий бойликлари, улкан сайёхлик салоҳияти билан мамлакатимиз иктисодий-ижтимоий ва маданий ҳаётида муҳим ўрин тутади.

Жаҳондаги энг юксак стандартлар асосида жиҳозланган Самарқанд автомобилъ заводи, "JV Man Auto Uzbekistan" кўшма корхонасида ўнлаб турдаги машиналар ишлаб чиқарилмоқда. "Бритиш-Американ тобакко", "Sam Антеп Гилам", "Urg-Gaz Carpet", "Амин Инвест", "Дака Текс", "Агромир Самарқанд" кўшма корхоналари, «Сино», «Самарқандкимё» ақциядорлик жамиятлари, "Шарқ саноати" хусусий концерни сингари йирик ишлаб чиқариш кувватлари вилоятнинг иктисодий ривожига муҳим хисса кўшимоқда.

2016 йилда 19 янги кўшма корхона ташкил этилган ва вилоят бўйича уларнинг сони 263 тага ет-

ган. Вилоятнинг ташки савдо айланмаси 1 миллиард 195 миллион долларни ташкил этган. Экспорт ҳажми 2015 йилга нисбатан қарий 1,5 баробар ошган.

Бу кўрсаткичлар Самарқанднинг иктисодий-ижтимоий тараққиётida ҳам нағоян бўймода. 2016 йилда ялпи худудий маҳсулот 8,7 физи ўстгани шундан давлат беради:

Азалдан ҳунармандлик ва ишбильармонлик фазилатлари билан донг таратган самарқандликлар кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасида ҳам улкан натижаларга эришимоқда. Мазкур соҳанинг вилоят ялпи худудий маҳсулотидаги улуси 78 физидан ошгани ва меҳнат билан банд аҳолининг 84 физидан зиёди шу соҳада фаолият кўрсатаётгани ёътиборга лойик.

Вилоядта қишлоқ хўжалиги соҳасини ислоҳ қилиш ва модернизациялаш юзаси-

сидан тизимли ишлар амалга оширилмоқда. 2016 йилда 2838 кўп тармоқли фермер хўжалиги, 9079 гектар майдонда интенсив боғ ва 1000 гектар ерда токзор ташкил этилган. Ушбу соҳада 11 минг 349 иш ўрни яратилган.

Бугунки кунда сабзавотнинг 33 физи, меванинг 38 физи, суннинг 34 физи, гүштнинг 27 физи вилоятдаги маҳаллий корхоналарда қайта ишланмоқда. Бундай ўсиш суръатлари одамларнинг турмуш шароитида, вилоят шахар ва қишлоқлари киёфасида ўз ифодасини топмоқда.

Туризм Самарқанд вилояти иктисодиётининг асоси йўналишишаридан бирорди. Вилоядта сайёхлик ресурсларидан самарали фойдалантиш, кўрсатилаётган хизмат турларини кўпайтириш ва сифатини замон талабларига мослаштириш борасида тизимиш ишлар амалга оширилмоқда. Давлатимиз томонидан яратилган имконият ва имтиёзлар туфайли бугунги кунда Самарқандда юздан ортиқ меҳмонхона ва 80 дан зиёд сайёхлик фирмаси фаолият кўрсатмоқда.

(Давоми 2-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг
Фармони

ТАШКИ САВДО СОҲАСИДА БОШҚАРУВ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТҮГРИСИДА

Ташки савдо алокаларининг самарадорлигини янада ошириш, ташки савдо-ни либераллаштириш, экспорт салоҳиятини мустаҳкамлаш ҳамда рақобатдош маҳаллий маҳсулотларни ташки бозорларга чиқариш тизимини такомиллаштириш, маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналар билан хорижий шериллар ўтасида савдо соҳасида узок муддатли баркарор шериллар муносабатларини шакллантириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Ташки иктиносидай алокалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Ташки савдо вазирлиги этиб қайта ташкил килинсин.

2. Белгилансинки:
Ўзбекистон Республикаси Ташки савдо вазирлиги ваколати давлат органи бўлиб, ташки савдо соҳасида давлат сиёсатини шакллантириш ва амалга ошириш учун масъул ҳисобланади ҳамда ташки савдо фаолиятини тартибиға со-

лиш соҳасида давлат бошқаруви органлари ишини мувофиқлаштиради;

Ўзбекистон Республикаси Ташки савдо вазирлигининг ўз ваколатлари доирасида қабул килинган ва норматив-хукукий характерга эга бўлган қарорлари давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, мулкчилик шакли ва идоравий мансублигидан қатъий назар хўжалик юритувчи субъектлар томонидан баҳарилishi мажбурийдир;

Ўзбекистон Республикаси Ташки савдо вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Ташки иктиносидай алокалар, инвестициялар ва савдо вазирлигининг ташки савдо муносабатлари кисмидан унинг мажбуриятлари ва шартномалари, шу жумладан, ҳалқаро мажбуриятлари ва шартномалари бўйича хукукий вориси хисобланади.

(Давоми 4-бетда.)

Бахт – хотиржамлик, тинчлик-осойишталикда

9-may – Xotira va qadrlash kuni

«Агар мендан дунёдаги энг азиз неъмат нима, деб сўрашса, ҳеч иккимай тинчлик, деб жавоб берардим. Буни биз каби Иккичи жаҳон урушининг даҳшатли укубатларини ўз кўзи билан кўрганлар хаммадан кўра яхшироқ билади. Бугунги дориломон, тинч-тотув кунларни, тўкин ва фаровон ҳаётни кўзларимга суртим келади».

Бу пойтахтимизнинг Олмазор туманидаги Омонат маҳалласида яшовчи 92 ўшли отаҳон, Иккичи жаҳон уруши катанчиси Аббос Аппановнинг сўзлари.

1939 йил. Эндиғина мактабни тутатган Аббосни билимга чанқоклиги, жамоат ишларидаги фаоллиги, чёт тилларни яхши ўзлаштиргани учун мактабга ўқитувчиликка таклиф этишди. Айни навқирон ўшдаги йигит ўзбек тили ва адабиёти фанидан ўкувчиларга сабоқ берса бошлади.

(Давоми 4-бетда.)

Президентимизнинг ўтибори

кеекса отаҳон ва онахонлар,
маҳалла ва таълим фаолларини
жуда руҳлантириди

Munosabat

ларим каби менинг ҳам эртаги кунга ишончими мустаҳкамлаб, кўнглимни кўттармоқда.

Юртбошимиз Катта Хирмонте ва Яккатур маҳалларимизга келиб, аҳоли хонадонларида ҳам бўлди.

(Давоми 4-бетда.)

Педагоглар фаолиятига инновацион ёндашув

T.N.Кори Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институтида "Ўқув жараёнинг замонавий инновацион технологияларни жорий этиши: муаммо ва ечимлар" мавзусида республика илмий анжумани ўтказилди.

Узлуксиз таълим тизимида фаолият юритаётган илмий-педагогик ходимлар, катта илмий ходим-изланувчилар,

олий ва ўрта маҳсус, касбхунар таълими мусассалари профессор-ўқитувчилари ва умумтаълим мактаблари ўқитувчилари иштирок этган тадбирини япти йигилишида "Умумий ўрта таълим мусассаларида синф раҳбарлари фаолиятини инновацион ёндашув асосида ташкил этишининг методиги асослари", "Миллӣ телекурсатувлар ҳамда радио-эшилтиришлардан фойдаланиш орқали таълим-тарбия сифати ва самарадорлигини оширишнинг инновацион технологиялари" каби мавзуларда маърузалар тингланди.

Шундан сўнг йигилиш шўйбаларга бўлинган холда ўз ишини давом этиди. Унда иштирокчилар "Глобаллашув жараёнинг таълим мусассалари фаолиятини инновацион таълим технологияларни асосида такомиллаштириш", "Ўқув жараёнинг замонавий инновацион технологияларни жорий этишига доир халқаро ва маҳаллий тажрибаларни ўрганиш, таълими сифати ва самарадорлигини таъминлаш", "Ўқув жараёнинг ахборот-коммуникация технологияларни жорий этиши орқали таълим сифати ва самарадорлигини ошириш йўлари", "Таълим мусассаларининг ягона электрон ахборот-таълим мухитини яратиш ва жорий этиши муаммолари" мавзуларида ўзаро фикрлашишиди.

— Бугунги анжуманин ташкил этишдан максад — ўқув жараёнинг замонавий инновацион технологияларни жорий этишига доир халқаро ва маҳаллий тажрибаларни ўрганиш, таълими сифати ва уларни оммалаштиришдан иборат, — дейди институт директорининг имлий ишлар бўйича ўринбосари Жавлон Ёкубов. — Анжуманга 300 дан ортиг маърузалар келиб тушди. Уларда фанларни ўқитиши-

да замонавий ахборот-коммуникация воситаларидан фойдаланиш, ўқитувчиларда умуммаданий компетенцияларни шакллантириш, илфор педагогик технологияларни амалиётгаг жорий этиши каби масалалар атрофлича ёритилган.

Анжуман якуннда аник фанларни ўқитишида замонавий технологиялардан унумли фойдаланиш ва истиқболда мазкур йўналишда узлуксиз таълим сифати ва самарадорлигини таъминлашга қартилган тавсиялар ишлаб чиқилиди.

**З.МАДАТОВА,
"Ma'rifat" мухбири**

"Китоб акцияси"

ўғил-қизларнинг ўқишига иштиёқини оширмоқда

Зомин туманида "Китоб акцияси" таддibi ташкил этилди. Пойтахтилик бир гурӯҳ ижодкорлар Боймоқли қишлоғидаги ўйлиб, 47-мактабда учрашув ўтказди.

Ижодкорлар таълим масканида ўқувчиларнинг чуқур билим олиши билан бирга, бадий адабиётларни мутолаа қилиши учун яратилган шароитлар билан таниди.

— Кишлоп туман марказидан анча олисизда жойлашган, — дейди Ўзбекистон Фанлар академияси академиги Баҳтиёр Назаров. — Мактабнинг устоз-мураббийлари, ўқувчилари билан юзма-юз мулокот мутолаа маданиятини ошириш борасида дилдан гаплашиб бизда катта қизиқиши ўйғодти. Таълим мусассасаси кутубхонасидаги китоб фонди нафақат ўқувчиларга, балки қишлоқ аҳлига ҳам хизмат кўрсатмоқда. Суҳбат чоғида ўғил-қизлар мумтоз асарларни севиб ўқиётганинг шоҳиди бўйдик. Оиласий кутубхоналарнинг шаклланлини бораётгани ҳам таҳсинга лойик.

Мактабда "Ёш ижодкорлар" тұғарғы, "Китоб ўқиши куни" йўлга түйілган. Ўқувчилар ўқиган асарларини мухокама килиб, шахсий мулҳозаларини баён этди. Шуннингдек, олган таассуратларини иншода ифодалайди. Бу эса болада фикрими ҳам оғзаки, ҳам ёзма баён этиш кўникмасини шакллантиради.

"Китоб акцияси" таддibi жойлауда китобхонник, мутолаа маданияти, бадий адабиётта қизиқишининг кучайишига хизмат қилаётir. Пировардида юксак дид ва салоҳияти ёшлиаримиз сафи кенгайб бормоқда.

Абдулсаттор СОДИКОВ

Сергели туманидаги 300-иҳтинослаштирилган давлат умумтаълим мактабида "Ўқиган асарларимдаги севимли қаҳрамоним" номли адабий-бадиши таддib бўйиб ўтди.

"Севимли қаҳрамоним"

Унда таълим мусассасининг 5-, 6- ва 7-синфларида таҳсил олаётган китобхон ўқувчилар ва уларниң ота-оналари, педагоглар, кутубхоначилар иштирок этди.

Таддib доирасида ташкил этилган танловда ўқувчилар уч гурухга булиниб баҳлашди. Бир-биридан қизиқарди 12 та шартдан иборат ушбу bellashuv ўғил-қизларда мутолаага қизиқиши ошириб, китоб ўқишида темкүр дўсти билан соғлом ракобатга киришиш имконини яратди.

— Ушбу таддib ўқув мавсуми бошида бошлаб кўйган максадиди режаларимиз сархисоби бўлди, — дейди мактабнинг она тили ва адабиёт фани ўқитувчи Махлии Отаева. — Аниқроқ айтганда, сентябрдаги кўн китоб мутолаа қилиш мусобакаси старт олганди. Бугун шу беллашув натижалари маъым бўлди. Ўқувчиларимиз орасида олти ой мобайнида ёнг кўп асар мутолаа килган китобхон аниқланди. Соглом ракобат, китоб ўқишига иштиёқини оширишда мактабимиз кутубхоначиси Дилбар Муҳиддинованинг саъй-ҳаракатлари бекиёс.

Танловда билимли ва хозиржавоб ўқувчиларнинг кўплиги, ҳар учала жамоа ҳам мувaffakият сарни дадил одимлаши қатнашчиларнинг барчаси голибликка муносабилигини кўрсатди. Якуний натижалар эса барчисига ойдинлик кириди. Унга кўра, "Ташабbuskorlar" жамоаси голиб сифатидаги эълон қилинди. "Китобхонлар" ҳамда "Ёш ижодкорлар" гурухи кейинги ўриннанни банд этди.

**Муҳаммадбобур МАҲМАРАЙИМОВ,
шу мактаб ўқувчиси**

Ёшларда мутолаа маданиятини шакллантириш, улар ўртасида китобхонлик кенг тарғиб этишига қартилган чора-таддibrar түфайли юртимиздаги барча таълим мусассаларида китобхонлик таддibrari бўлиб ўтмоқда. Жумладан, Чортко туманидаги 4-мактабда "Китоб келажак йўқ" шиори остида ўтказилган ҳафталар ҳам ўқувчилар қалбida мутолаага бўлган иштиёқини ошириди.

Ота-оналар мактабга китоб совфа қилди

Хафталик аввалида мутахассис педагоглар ўғил-қизларга Президентимизнинг шу йил 12 январдаги "Китоб махсулотларини чоп этиши ва тарқатиши тизими"ни ривожлантириш, китоб мутолааси ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғиб қилиш бўйича комиссия тузиш тўғрисида"ги фармояши мазмун-мояхитини тушунишириди.

Шуннингдек, ҳафта давомида "Энг яхши синф кутубхонаси", "Мен севган асар", "Энг фаол китобхон" беллашувлари, "Китобим — офтобим" иншолар танлови ҳамда намуналар дарслар ўтказилди, китобсевар ўқувчилар муносиб рагбатлантирилди. Ҳафталикда ота-оналар ҳам фаол иштирок этди. Улар совфа қилган 250 дона китоб мактабдаги барча синфлар кутубхонасини ташкил этишига асос бўлди.

**Махмуда УСМОНОВА,
Чортко туманидаги 4-мактаб ўқитувчиси**

Жавондаги жавоҳир

Шайхонтохур туманидаги 324-мактабда «Жавондаги жавоҳир» деб номланган китобхонлик кечаси бўлиб ўтди. Таддibrda Президентимизнинг сайловолари учрашувларда сўзлаган нутқ ва мавzuзлари жамланган «Буюк келажагимизни мард ва олижаноб ҳалқимиз билан бирга курамиз» номли китobi тақдимоти ҳам ўтказилди.

Китоб байрамидаги Республика илмий-педагогик кутубхонаси вакиллари, Тошкент шаҳар ҳалқ таълими бошшармаси мутахассислари, тумандаги мактабларнинг кутубхоначилари, ўқитувчи ва ўқувчилар иштирок этди.

— Китоб инсоннинг ёнг яхши дўсти. Фарзандларимиз калбida китобга меҳр ўйғотиш асосий вазифаларимиздан бирийdir, — дейди Шайхонтохур тумани ҳалқ таълими мусассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлуми мудири Фаҳрия Широва. — Жумладан, бугунги ўтказилётган китобхонлик байрами ҳам ўқувчиларнинг мутолаага бўлган қизиқиши ошириша хизмат қилиши шубҳасиз.

Қатнашчиларга ўқувчилар томонидан ижро этилган Алишер Навоий ва Захирiddin Муҳаммад Бобур хаётни ва иходи багишиланган саҳна кўринишлари, кўй-кўшик, рақслардан иборат концерт дастури манзур бўлди. Айниска, 254-мактабнинг «Замин» драма тўғраги аъзолари саҳналаштирган «Навоийнинг болалигига» номли чишик йигилганларда катта таассусот қолдириди. «Зумрад ва Киммат» эртаганинг янги талкинини маҳорат билан ижро этиган 324-мактаб ўқувчилари томошабинлар олқишига сазовор бўлди.

Шуннингдек, таддibr doирасида болалар нащрлари, турли китоблар ва ўқувчилар томонидан ясалган хунармандлик буюмлари кўргазмаси ташкил этилди.

Шоҳсанам МАҲМУДОВА

Онлайн ижодий учрашув

Халқ таълими вазирилиги ҳузуридаги Мультимедиа умумтаълим дастурларини ривожлантириш марказидаги Ўзбекистон халқ шошири Иқбон Мирзо билан онлайн мулокот бўйиб ўтди.

Мулокотда Коракалпигистон Республикаси, вилоятлар ва поитахтиимиздаги мактабларда таълим олаётган ўқувчилар, она тили ва адабиёт фани ўқитувчилари ҳамда АРМ ходимлари қатнашди. Республика болалар кутубхонаси ташаббуси билан ўтказилган таддib адабиётга ихlosманд ўғил-қизларда катта қизиқиши ўйғодти.

— Шеърларни севиб ўқиб, ёд олиб юрадиганим истеъоддли шошир Иқбон Мирзо билан мулокот бўлишини эшишиб, ўқитувчимизга эргашдим. Шоирнинг шеърларини унинг ўзидан эшишиб ҳамда саволларни музикага жавоб олиш ҳам марокли, ҳам ҳаяжонли, — дейди Олмазор туманидаги 28-мактаб ўқитувчи Симора. Тўхтамуродова. — Келиб кўрдимки, юртимизнинг турли ҳудудларида мен каби муҳлислар кўп экан. Айниска, вилоятлардаги тенгидшорларнинг адабиёт, шеърият борасида билдириган фикрлари, шоирга берганидан саволларни мэнда катта қизиқиши ўйғодти.

Шоирнинг шеърлари иштироқиларга кўтарилини кайфият бағишилади. Китоб инсонни юксалтириши, мутолаа кўнгилни тарбиялаши ҳақидаги фикрлар барчага манзур бўлди.

Мулокотда ёзувчи Муҳаммад Шариф ва "Эркатой" журнали бош мухаррири Нодирбек Юсупов иштирок этди. Таддibrda Иқбон Мирзонинг боловларга атаб ўтказилган шеърлари жамланган "Эркатой эркатойлар" номли китобининг таддимоти ҳам ўтказилди.

**Дилмурад ДЎСТБЕКОВ,
"Ma'rifat" мухбири**

Ўқувчини, аввало, фикрашга ўргатайлик!

Она тилинг бор имкониятидан тўғри ва самарали фойдаланиш умуммиллий маданият миқёсини белтиловчи асосий омиллардандир. Бугун она тили таълимимда кескин ислоҳотлар ўтказини масаласи пишиг ётилганни, бунинг устидаги саноқлигини кишилар бош котиралини, дейши нуорин. Негаки, республикамиздаги фидойи инсонлар, илм-фан жонкуярлари, илгор ўқитувчилар ушбу мавзуда ўз мулоҳазаларини билдиримоқда.

Ўзбекистон мустақил давлат сифатида жаҳонга ўз тутган илк кундан бошлаб миллий тилга ётибор янада ортиди. Она тили таълимим мазмунни ўқитиши услуби ва во-ситаларида туб бурилиш ясалди. Умумий ўрта таълимнинг давлат таълим стандартида она тили таълимимнинг боши мақсади ўқувчи шахсина фикрашга, ўзгалаф фикрини юнга ўзгаришга, фикр маҳсулини оғзаки ҳамда ёзма шаклда саводла байн кила олишига, яхни коммуникатив саводхонликни ривожлантиришга ўргатиш" деб белгилашди. Тўғри, бугун фан ва таълим интеграциясига кенг ётибор каратиласди. Фан ютуқлари таълимга олиб кириши керак. Бирок гувоҳи булиб турибизи, тиљшунослик ютуқларини таълимга тикиштаришни оқибатида мактаб предмети бўлган "Она тили" билан олий таълимимнинг "Хозиги ўзбек тили" фани орасида деярли чегара колмади.

Одай таълим мусассасасига ўқишига киришга тайёрланаётган ўқувчиларнинг аксариятида фан бўйича грамматик билимлар коникарли даражада бўлиб, уларнинг хатоси кўпинча ургуни тўғри кўйиш, имло, хусусан, сўз маъносини англаш, шаклдош сўзларни аниқлаш, маънодошини топиш, кўшишма ёки сўз кўлаш билан боғлиқ услубий хатоликни аниқлашади. Назаримизда, кўп йиллар давомидан мамлакатимиз таълим тизимида, хусусан, она тили таълимимда шундай визит юзага келди: **бугун мактаб, коллех ва академик лицеин тугатайтган аксарият битиручилар фан бўйича repetitor ёлламасдан турив олий таълим мусассасасига кириш имтиҳонларидан ижодий имтиҳон — ишо натижаларини ўқишига ўзбек бораётганидан, ўқувчиларнинг оғзаки нутки уқадар бой эмаслигидан хавотирда.**

Биргина 2016-2017 ўкув юлида Алишер Навоийномидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти универсiteti филология йўналишларига қабулда таъкид сифатида ўтказилган ижодий имтиҳон — ишо натижаларини ўзиёлк миъян даражада ўқувчиларнинг ёзма саводхонлиги ва фикрини ёзма баён килиш кўнижаси ҳайхолда эканни исботлади. Бутун бир мактабда ёки коллежда ўтказиладиган тантанали тадбирларда бошловчилик килидиган, сўзга чиқадиган ўқувчилар саноқли экани сир эмас. Ҳолбуки, бошлангич синфларда бошлаб етварлика соатларда ўқитиладиган она тили фанинни асосий вазифаси ўқувчининг ижодий тафаккурини ўстириши билан боғлиқ.

"Ma'rifat" газетасининг 2017 йил 22 февраль сонида чоп этилган "Она тили таълимimi: давр талаби ва ижтимоий зарурat" (муаллиф — филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев) мақолосида она тили ва тиљшунослик фани ўртасидаги мақсади оғзаки ўзбеклигини ўтиради. Башорт БАҲРИДДИНОВА, Алишер Навоий номидаги Тошдўтау доценти

Ushbu she'riy parcha haqidagi fikrlarning nechta to'g'ri?

1) ta holli so'z birikmasi mavjud 2) 3 ta otli so'z birikmasi mavjud 3) 1 ta aniqlovchili so'z birikmasi mavjud 4) 1 ta bitishuvli otli, 1 ta bitishuvli fe'lli so'z birikmasi mavjud.

A) to'rttasi B) uchtasi C) bittasi D) ikkitasi

3. Yaqin yasama so'z(lar) tarkibidagi birinch qo'shimcha shaki yasovchi qo'shimchi qo'shimcha sifat yasovchi qo'shimcha bilan omonimlik hosil qila oladi?

1) qaynatma 2) qayg'urma 3) fidokorona 4) kitobxonlik 5) chidamsiz 6) g'amginiq 7) biliimdon

A) 2, 4, 6 B) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 C) 1, 2, 4, 5, 6 D) 2, 3, 4, 6

4. O'g'il ham, qiz ham, albatta, uysda, ko'chada, maktabda o'z fe'lli, muatmalasi bilan boshqalarga o'nak bo'lishi kerak. **Ushbu gapdag'i yuushiq bo'laklar haqida berilgan nechta hukm to'g'ri?**

1) ega, o'rin holi va kesim uyushqan 2) uyushiq bo'laklar kesima bevosita bog'langan 3) aniqlovchiga nisbatan hokim, kesima nisbatan tobe bo'lak vazifasini bajargan uyushqan bo'lak qatnashgan 4) ushu gapdag'i barcha uyushiq bo'laklar tobe bog'lanishlarda faqat tobe qism vazifasini bajargan.

A) 3 ta B) 4 ta C) 1 ta D) 2 ta

5. "Ham ergash gap, hat bosh gaplar tarkibida yasama so'z(lar) qatnashgan bir necha bosh gapli murakkab qo'shma gapni aniqlang". "Qaysi maqol tarkibida ishtirok etgan to'liqisz gapdag'i ega unli va faqat sonor undoshlardan tashkil topgan?.."

6. "Siz tomonda она тили таълим тизимида, хусусан, она тили таълимимда ўзага келди: **бугун мактаб, коллех ва академик лицеин тугатайтган аксарият битиручилар фан бўйича repetitor ёлламасдан турив олий таълим мусассасига кириш имтиҳонларидан ижодий имтиҳон — ишо натижага ўзбек бораётганидан, ўқувчиларнинг оғзаки нутки уқадар бой эмаслигидан хавотирда.**

7. Ma'nnaviyat insonni ruhan poklanish, qalban ol'ayishga chorlaydigan, odamning ichki dunyosi, irodasini baqvut qiladigan, iymon-e'tiqodini butun qiladigan, vijdonini uyg'otadigan beqiyos kuchdir. **Ushbu gap tarkibida bitishuvli birikmalaragi hokim so'zlar qaysi bo'lak-lariga tobelanib kelgan?**

1) egaga 2) kesimga 3) to'ldiruvchiga 4) aniqlovchiga A) 1, 3 B) 4 C) 2, 4 D) 3

2. O'zbekning kurashi hamisha halol,

Unda yo'qdır g'irrom, yo'qdır yomonlik.

Doimo do'stlarga tilaydi kamol,

Tilaydi barchaga do'stilik, omonlik.

мавқеи ўқувчига қанчалик савияли билим берадиган, ўта мурракаб тестлар устидаги ишлашга ўндаётгани ва албатта, юкори натижаларга эришаётгани билан ўлчандади. Канча кўп ўқувчи ўшига кирса, ўша ўқув марказининг ошиги олини. Бирок repetitorларнинг аксари фан бўйича минимал талаблар қамраб олинган ва маҳсус текшируван ўтган дастур-режага ҳам эга эмас (давлат рўйхатидан ўтган ўқув марказлар, этилмолки, бундан мустасно). Ойли ўқув юртига кириш имтиҳонлари йил сайнин муракаблашиб бораётгани важидан ота-оналар repetitor ёллашга мажбур. Устига устак, жори яна тили дарсларни ўтиришига киришга көнчиги чареди, вактини тилдан амалий фойдалана олиш кўнижасига эмас, тил курилиши ҳакидаги ўта имлий тушунчаларни ўзлаштиришга сарфлайди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош максадига хизмат кўйилдиган, муаллиф таъбири билан айтганда, "ишламайдиган", она тили имтиҳонларидан бераётганида бериладиган билимлар силсиласида жуда катта вакъ бюджети мактабдан ташқаридан, тил жамиятидан ўтказилган ҳамда филология фанлари доктори, профессор Баҳтиёр Менглиев томонидан умумлаштирилган фикрлардан танишдик. Айни масала бизни ҳам анчадан бери ўтиришиб келарди.

Ҳояқатдан ҳам, она тили таълимимнинг бош

Хорижда малака оширган талабалар

ЮРИТИЗ ҚИШЛОҚ ХҮЖАЛИГИГА ЗАМОНАВИЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ТАТБИҚ ЭТМОҚДА

Тошкент давлат аграр университетининг Нукус филиалида агрономия, агроинженерия ҳамда қишлоқ хўжалиги менежмент ва зоотехния факультетлари ва 12 кафедра фаолият юритмоқда. 2016-2017 ўкув йилидан таълим мусассасасида ҳалқаро алоқалар бўйлими, ахборот технологиялари маркази, «Фермер хўжаликлири раҳбарлари ва мутахассисларни қайта тайёрлаш» ва уларнинг малакасини ошириш минтақавий маркази» ДУК ташкил этилган олий таълим мусассасидаги ўкув жараёни самарадорлигини оширмоқда. Ҳозирги кунда филиалинг бакалавриат ва магистратура таълим йўналишларида 1961 нафар ўғил-киз таҳсил олмоқда. Уларга 178 нафар профессор-ўқитувчи таълим бераяти.

— Дарс ва машгулотлар хорижий адабиётлардан фойдаланиб юратилган янги ўкув-услубий мажмулар, интерфаол методлар ҳамда замонавий педагогик технологиялар асосида ўтилмоқда, — дейди директорнинг ўкув ва илмий ишлар бўйича ўринбосари Нийетбай Абсаттаров. — Энг сўнгги машрутотлар билан бойитилган назарий, лаборатория ва амалий машгулотлар талабаларнинг билимимни оширишга хизмат қилмоқда. 2016 йили талабаларимиздан Юсупек Султонов Ўзбекистон Республикаси Президенти стипендиати, Тилеўмурат Тўрениязов эса Беруний номидаги давлат стипендияси соҳиби бўлди.

Президент стипендиати Юсупбекнинг қишлоқ хўжалиги соҳасини танлаши бекиз эмас. Отаси Файзула Султонов кўп йиллардан бўйи Коракалпогистон Республикаси қишлоқ ва сув хўжалиги соҳасида фаолият юритмоқда. Онаси Сайёра Имоматдинова — фермер хўжалиги раҳбари. Ота-онасининг ёнида юриб, кичниналигидан ерга меҳр кўйган йигит бугун Тошкент давлат аграр университети Нукус филиалининг қишлоқ хўжалиги менежмент ва зоотехния факультети талабаси. Дурбек ҳам акасига ҳавас қилиб, филиалининг агрономия факультетида ўқиши. Ҳозир у биринчи босқич талабаси.

Юсупек ота-онасидан ўргангандарни укасига ўргатиб, назария ва амалиётни ўйғун ҳолда олиб бораёт. Онасининг яқин ёрдамчиси сифатида фермер хўжалигига етиширилаётган экинлардан мўлҳосил олиш ва маҳсулотнинг харидорларигина таъминлаш йўлида астайдигиз изланяпти. Изланышлари асносида устози Ақилбек Тилеўмуратов тавсияси асосида асаларичилик билан ҳам шуғулана бошлади.

Юсупек Султонов талабаликнинг илк давридан вақти ганимат билиб, ўз устида тинимсиз изланди. Илмий журнallарда катор илмий мақолалари, анжуманларда маърузалари билан фаол қатнашди. 2014 йили БМТ томонидан ўтилган ҳалқ-

аро ижтимоий-инновацион дастурлар танловида «Ёш асаларичи» дастури билан қатнаши, мини-грант ютиб олди. 2015-2016 йиллари Россия давлат аграр университети томонидан ўтилган илмий-амалий интернет конференциясида «Кичик асалари хўжалиги учун сунъий мум тайёрлаш» ва Кастийбўй лалми дехқончилик илмий-тадқиқот институтида «Ёш олимларнинг замонавий илмини ривожлантириш» номинатни ўтилган V ҳалқаро илмий-амалий ёш олимлар конференциясида «Перга (ўсимлик чанги) олиш ва кўллашнинг ўзига хос усули» номли маъруzasи билан қатнаши, маҳсус сертификат билан тақдирланди. Ҳозир у «Қорамолчиликни ривожлантириш ва мустаҳкам озуқ базасини юратишда асаларичиликнинг тутган ўрни ва кўшичма даромад олиш йўллари» маъруza ишланиб олиб бораёт. Рус ва инглиз тилларини пухта ўзлаштирган Ю. Султоновнинг келажак максади хорижий давлатларга бориб, қишлоқ хўжалиги соҳаси муввафқиятлари, энг сўнгги технологиялар билан яқиндан танишиш, таъриба ортириш, энг самарали усулларни ҳаётимизга татбик этишидир.

ТошДАУ Нукус филиалида таълим, фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси бўйича 9 та инновацион гурӯх фаолият кўрсатмоқда. 19 та корхона билан ўзаро шартномалар тузилган. Энг асосийси, ўқитувчи ва талабалар чукур изланышлар олиб бориши учун куляй шартшароитларга юратилмоқда. Чунончи, 24 та лаборатория хонаси, 3 та лингафон синфи улар хизматида. Шу қатори филиал профессор-ўқитувчилари томонидан ўтилган янги технология ва техникаларни ишлаб чиқариш ва синовини ташкил этиши учун филиалда 15 та ўкув лабораторияси, механик цех ва филиал қошида беданинг элита ва супер элита уруғини етишириш ва саралаш учун илмий лаборатория очиши мўлжаллаштирилган. Ҳозир бу жараёнга филиалда микробиология ва

қизғин хозирлик кўрилаяпти.

— Бакалавриат босқичидан ўқиган давримда муқобил машина трактор паркида амалиёт ўтаганиман, — дейди қишлоқ хўжалигини механизациялашириш (дехқончилик) мутахассислиги магистранти Нурмуҳаммад Ҳамидов. — У ерда йигимтерим машиналарининг тузишлиши, қандай ишлашини ўрганиб, мавжуд муаммо-

қишлоқ хўжалиги биотехно-

логияси фанидан дарс берётган Бердияр Жоллибеков бир йил давомида ҳалқаро экология бўйича Германиянинг Грайсвалд университетида таъриба ошириб қайти. Ҳозир у тупроқ унумдорлигини ошириш ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, сунъий ва табиий ўғитлардан фойдаланишинг ўзига хос жиҳатлари бўйича изланишилар олиб бораёт.

— Тупроқка қанча яхши ишлов берилса, мўл ҳосил олиш имконияти шунча ошаади, — дейди Б. Жоллибеков.

— Махаллий ўғитлардан турли шароитларда фойдаланиши ва уларнинг афзаликварини аниқлаш мумхим аҳамиятга эга. Шу қатори сугориш тизимини такомиллаширишга ҳам эҳтиёж юкори. Сир эмас, Коракалпогистон худуди шўрлангани боис ернинг шўрини ювиш алоҳида куч-ғайратни талафада этиди. Экинларни мөъёридан ортиқ, сугориш озука элементларини ювиш кетади.

Еости хорижий таълим ва илмий мусассасалар билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ўкув жараёнини янада тақомиллашириш, педагог кадрлар молакасини ошириш ва илмий тадқиқотларни бажариш учун ҳалқаро грантларни жалб этиш бўйича ҳам самарали ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, филиал профессор-ўқитувчилари Р. Турганбаев, К. Айтбаев, Р. Жумашев, Н. Абсаттаров, Б. Жоллибеков ва магистр А. Уринбетов «Темпс» лойиҳаси доирасидан Европа давлатларига бориб, таъриба алмашид келди. Франциянинг Тулуза шахридан академик агрономия маркази билан ҳамкорлик бўйича дастлабки келишувга эришилди. 2016 йилнинг 5 сентябрь куни Тошкент давлат аграр университети Нукус филиали ва Япониянинг Чибо университети «Тупроқшунослик» лабораторияси ўртасида ўзаро ҳамкорлик бўйича меморандум имзоланди.

Тоюю қишлоқ хўжалиги ва технология университети магистратураси муввафқиятли тугатиб, айни пайтда филиалда микробиология ва

га бориб, таъриба курсларида таълим олиб қайти.

ТошДАУ Нукус филиали талабалари орасида хориждан илгор таърибаларни ўрганишга интилиш катта. Германиянинг «LOGOeV» (Шарқий Европа билан қишлоқ хўжалиги ва экологич мувозанат) ташкилоти, Вайнштефан университети ва Грайсвалд университети билан ҳалқаро ҳамкорлик йўлга кўйилб, шартномалар асосида изланишлар олиб бораётган. Бундай фаолият хорижий тилда мuloқотни талафада этиди. Шу кунгача инглиз ва немис тилларида бемалол мuloқот қила оладиган 10 нафар талаба Германия фермер хўжаликлирида «LOGOeV» ташкилоти танлови галиблари бўлиб, б ой амалиёт ўташди.

2016 йилнинг 2-3 май кунлари Тошкент шаҳрида ўтилган талабалар фестивалининг якуний босқичида фаол қатнашган филиалининг ўсимликлар химояси ва карантинни таълим йўналиши 2-курс талабаси Тилеўмурат Тўрениязов ҳозирги кунда «Қоракалпогистон шароитида мева дарахтларининг зараркундаларини ўрганиш ва унга қарши курашиб» маъруза ишланишлар олиб бораёттир.

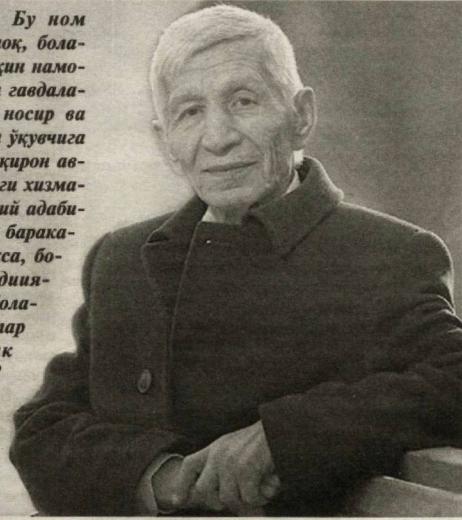
— Ўсимликлар ҳам химояя мухтоҳ, — дейди Тилеўмурат. — Айниқса, бир қарашда баъувват кўринган дарахтларни майдо зараркундалар, курт-кумурска, турли ҳашаротлар эмриди. Натижада япроқ қурй бошлайди, кам мева беради ёки умуман ҳосил бермаслиги мумкин. Шу боис наботот оламини асрраб-авайлашимиз керак. У экологиямизни тозалаб, бизга витаминларга бой, саломатигимиз учун нақадар зарур бўлган мевалярни тортиқ қилишда давом этади.

Мазкур таълим мусассасидаги барча профессор-ўқитувчи ва талабаларнинг ютуқлари қатори улкан режалари борлиги ғоят қувонарли. Бундай интилиш ва саъӣ-харакатлар келажакда ўз самарасини бериши тайин.

**Мамбетирзаева,
“Ma'rifat” мухбари**

Новатор шоир

Анвар Обиджон. Бу ном зикр этилгани ҳамониқ, болалар адабиётининг ёрқин намояндаси кўз олдимизда гавадаланади. Ижодкорнинг носир ва драматург сифатида ўқувчига мансур асарлари, нағқирон авлод камолоти йўлидаги хизмати бисёр. Шоир бадий адабиётининг барча турнида баракали ижод этиб, айниқса, болалар шеърияти бадиитини юксалтириди. Болаларга атаглан шеърлар содда бўлиши керак дейилганди “содда” сўзи “жўн” сўзи билан маънодош бўлиб қолаётгани масаласига нуқта кўйди...

Бир сўз билан айтганда, шоир ҳалқ ижодиёти анъаналарини муносиб давом этириб, бу борада новаторликка эриша олди. Истаган мавзуда болаларбоп, ҳатто катталар ҳам ўкини мумкин бўлган дарражада маъно қатламларига эга асарлар яратди.

Шоир ижодига фольклорнинг таъсири борасида айрим мулоҳазаларини баён этсам. “Буғдой”, “Пахта”, “Сабзи”, “Тарвуз”, “Узум”, “Анжир”, “Бодринг”, “Бехи”, “Карам”, “Пиёз”, “Шафтоли”, “Гилос”, “Анор”, “Картошка”, “Кунгабокар”, “Қандлавлаги”, “Ёнғоқ”, “Майманчак” каби шеърлари ўзбек адабий топишмокчилигини бойитди. Бу шеърларнинг сарлавҳасиз ҳолда (топишмоқ ўрнида) “Алифбе”, “Ўқиши китоби” дарслиларига киритилиши, рангли китобларга айаниши давр заруратидир:

Буғдой

Олтин тожи султонман,
Сомса, патир, ширмонман.
Азиздирман одамга,
Арзандаман оламга.
Ел күйласа, ўйнайман,
Хирмон сари бўйлайман.
Ой чиққанда қўйнокка,
Ўхшар кумуш ўроқка.

Бундай шеърлар адабий топишмоклардан ўйноки оҳангি, кулгига бойлиги, муҳими, яширилган нарсанинг асосий белгиларини ўзида жо қилгани, ҳатто уларнинг илмий, айтайлик, табобатга оид жиҳатларини ҳам айтишга имкон топгани билан аҳамиятли. Шоир топишмокни стилизацияни килар экан, лугздан фарқли ўлароқ, бармоқ вазнини кўллайди. Белги-хусусияти яшириш жараёнида юмордан фойдаланиш эса Анвар Обиджон услубига хос. Аслида, шоир руҳиятига сингиб кетган фарғонча кулиғи фольклорманада ҳажвинг ўзлашуви сифатида ҳар бир шеърда бўй кўрсатиб туради. Шоир уни гоҳ аллегорик образлар, гоҳ муаллиф нуткни орқали ифода этади:

Никоб

— Тумшиққинанедан аканг,
Қалайсан, Лайлак?
Тикиб бергин менга ҳам
Битта оқ қўйлак.
— Каптар бўлгинг кепти-да,

Муғамбир Қарға?
Таниб олар гапинедан
Барибири ҳамма.

Анвар Обиджон ижодида сарлавҳа шеър композициясида очқичидир. Шеър сарлавҳасисиз номукаммал бўлиб қоладики, бу ҳам шоир маҳоратидандир. Баъзи шеърларда ҳалқ мақоллари сарлавҳа вазифасини ўтайди. Шоир назм жозибаси, таъсир кучини ошириш учун фольклорнинг маҳсус жанридан унумли фойдаланиб, оддий ҳалқона инфодан юзага келтиради. Бу ифода шеър композициясида алоҳидалик ҳосил қиласди:

“Шудгорда қўйруқ ётганиши...”
Сичқон айтди Илонга,
Илон айтди Қўенга.
Қуён айтди Қоплонга,
Қоплон... тушди қопқонга!

Шоирнинг катор шеърларида лоғ жанрига хослик бор. Болаларда ижодий тафаккурни ўстиришига хизмат килувчи бу лофдан сўнг сатира ва юмор кўмагида холоса килинади. Холоса ҳам ўзига хос, бетакор:

Туш қўрибман...
Оч Чумоли Итни еди,
Тангабалиқ Китни еди.
Сени эса Бурга еди,
Устинге ёғ суркаб еди.

Шоир кўча-бозорлардаги жарчи образидан фойдаланиб, кўнглидаги баязи гапларни инфодалайди. Яна фольклорга хос мажоз кўмакка келади. Шоирнинг қаҳрамони хабар содатди:

Кечак доктор Арслонга
Арз қўиди Туя,
Қимматбахо теримга
Тушди, деб куя.
Доктор учинча арзига
Солдю қулоқ,
Шилиб олиб терини
Текшириди узоқ.

Инсонга хос анонликлар, нуксонлар ҳажв қилинган бу шеър барча даврларда ҳам ўз кимматини ўқотмайди. Шоирнинг ҳажв тиги жуда ўтқир, тасвир ойнаси тиник.

Муҳими, ҳалқ томошаларидағи сингари сюжетта эга бундай шеърлар болалар ва катталар учун бирдайди қизиқарли, сермазмун.

Лайло ШАРИПОВА,
Филология фанлари номзоди

Ёқимли овоз эшишилди.
Унинг дилини ўртовчи поласи устани ўзи томон етаклади.
Бу қандай оҳанг, қандай куй?
Бунчалар мафтуникор бўлмаса.
Бу куйни у ботинан эшишилди
ё зоҳирлан, ҳар ҳолда устанинг
дилга чўғ соглани рост. Шу
куй оғушида уста янги режалар тузга бошлади.

Кун керишиб, кўзини очганда устахонасига келди. Қўёшнинг исисиқ тандирида пишиб этилган тут гўласидан янги мусика асбоби ясашга киришди. Тутни каллаклади, пўстлогидан тозалади. Вақт пешинга оғанида бир оз хордик чиқариш учун тин олди. Чойнақдаги чойни кайтариб, бир пўёласини симирди-да, яна ишга киришди. Кулоги остида ҳамон ўша куй янграб, ичидаги галәён кучайи боради.

— Шундай соз ясашим керакки, ундан тарағланган кўй кўнгилларга ором бағишиласин, —деди. Косахонани ўйиб бўлгач, согига мос навада киришига киришди.

Қаҳрамонимиз Мустафо Жабборовнинг ҳар тонги шундай бошланади.

да ҳам, совуқда ҳам тусини ўқотмайди. Тор рубобга нисбатан қалинрок ясалishi боис косахонасининг эни 28 см, рубобники 17–22 см.гача бўлади. Дастанлари фарқ қиласди. Мусика асбобини кўлда ясаганимиз учун оддий устахона анжомлари: арра, теша, ойболта, эзов, бигиз, ҳар хил ўлчовдаги пичоқлар, рандалардан фойдаланилади.

— Мана бу кундадан асбоб ясад бўлмайди, — дейди уста кўлидаги хомашёни кўрсатиб. — Чунки унинг ёриқ жойлари кўп. Оғочнинг устки қисмига эътибор беринг. Бир томони оқиш, бир томони қизғиши. Бизга ҳамма томонни қизғиши оғоч керак. Биласизми, айрим вақтларда ёриқларни “питаб” ясаган асбобимизни чалиб кўрсак, биз зўр деган асбобимиздан ҳам яхши куй чиқмайди. Бу худди бир ота-онадан турли табиатли фарзандлар дунёга келгандек. Ухшаш асбобни яратиш кийин. Тўғрироги, улардан тараляётган куй, овоз ҳар хил бўлалиди. Баъзан айрим дўстларим на-

«Устахона ҳаётим мазмуни»

дейди созгар уста Мустафо Жабборов

Устанинг кўли билан яратилган мусика асбобларини кўриб, хайрат ва завқингиз ошиди. Бир томонда рубоб, танбур, фижжак, бошқа томонда сатонинг бежирим кўринишни ҳар қандай мусика шинавандасига илхом багишилади.

— Ёшлигим созгар уста Иноят бобонинг ўйида ўтган, — дейа хотирлайди уста. — У кишиникига маҳшур созандалар кўп келар, тонггача уста ясаган рубоб, танбурни “синов”дан ўтказишиарди. Мусикага ошнолигим ҳам ана шу кечалардан бошланган. Соз чалишни, кўшик хиргой қилишни шу мактабда ўрганганман.

Үкув юртни тамомлагач, мулла Тўйчи Тошумхаммедин номидаги Кашиқдарё вилюяти театрига ишга кирдим. Санъатта иштиёқим астасекин шундай асбобларни ясашга қизиқишимни кучайтириди. Ахир, ўзингиз чаладиган мусика асбобини энди ўз кўлингизда ясашингизга не етсин?! Оҳангни хис қилиб, соҳани тушишнамига учун бу борада кийналмадим. Жараён кишидан ўтасини кечалардан ўтказишиарди. Сал эхтиётсизликка йўл кўйсангиз, бир жойини қайриб ёки синдирибо лишингиз мумкин. Ишни сабр-тоқат билан бахшсангиз, ундан сиз кутган овоз янграйди. Бунинг учун аввало даражатнинг ёки оғочнинг тузилишига эътибор берамиз. Мос ўлчамдагисини 40–45 см да кесиб, устки қисмини текислаймиз. Кейин чегаралаб оламиз. Бу худди даражатни ҳайкал гиришига ясашдек гап. Кўз билан кўринишни илғай олишимиз лозим. Шунинг учун соатлаб оғочнинг ҳар томонидан қараб, сўнг ишга киришади. Шакли бир хил бўлиши мухим. Биласизми, яхши соз ясаш учун яхши хомашё ҳам керак. Тут даражати бу борада кўп келади. Сабаби, у яхши овоз беради. Келётган сас қаттиқ урилиши ва қайтиши эвазига ёқимли товуш ҳосил қиласди. Иккинчидан, осон сипликланади. Рубобга асосан балиқ териши копланади. Сабаби, у исисик

фақага чиқиб ҳам тинч ўтирамайзиз-а, деб қолади. Баъзилари эса ҳавас килишади. Тўғри-да, кимгандир нағинг тегаётганини хис қильсанг, бундан ортиқ бахт борми? Баъзидан йигирма торт соат ҳам камлик қиласди. Кечалари билан ишлайман. Кундузи асбобларнинг асосини ишласам, оқшомлари ноизик пардаларини, безакларини яратаман.

Биз ясаган асбоблар яхши сақланса, минг ийиллар яшайди. Шунда бу руббни фалончи устадан олувдим, дея бизни ҳам эслаб юришади. Муқаммал нарсанинг ўзи йўқ. Қанча ўзгартириш киритсангиз, иш сайдаплашиб бораверади. Шу сабаб ишимдан хеч қонникаман. Танишларимдинг фикрига ҳамиша қулоқ тутаман. Тинимиз изланиши, интилиш керак. Шунда натижга бўлади. Тури кўргазма ва кўрик-тандловларда маҳсулотимиз билан иштироқ этганимизда, ишимиз маъкул келса, барча чарчоқлар унтилайди. Иккى марта “Шарқ тароналари” халқаро мусика фестивалида қатнашдим. Махсулотларимизни аксарияти шу соҳа одамлари, мусикага ихтисослашган таълим мусассаларни ўқувчилари. Бир асар устидаги ойлаб, ийилаб ишлаймиз. Мехнатимиздан роҳатланамиз, зақвиланамиз. Вақтимиз мазмунли ўтади. Айниқса, ишимиз тайёр бўлгач, хурсанд бўламиш.

Суҳбатимиз ниҳоясига етгани сари устанинг кўлидаги тут даражати гўзл шаклига кира бошлади. Тутдан ясалган косаларга мустаҳкам сопни бирлаштириди. Сал олдин ўтини каби турган тут оғочи энди рубоб шаклига келганди.

— Мана энди тайёр бўлди, — дейа уста менга бокқанда, ўз ишидан мамнунлик хисси унинг юз-кўзлашибида аксланиб турарди.

Хулкар ФАРМОН қизи

2017-yil 15-aprel, № 30 (8991)

"GALAXY 8" АСОСИЙ РАҚИБИНИ ОРТДА ҚОЛДИРДИ

"Youtube" манбасидаги "TechRax" канали муаллифи янги "Galaxy 8" смартфонини "iPhone 7" билан солиштириш ва кай бирини мустахкамроқ эканини анилаш масадида тажриба ўтказди.

Кизиги, видеороликда смартфонларнинг 1,5 метр баландликдан атайн бетон устига ташлаб юборилгани тасвирланган. Каттик зарба еган смартфонларни ичики кисми деярги зарар кўрмади. Аммо "iPhone 7" экранининг пастки кисми дарз кетгани, "Galaxy 8"да эса факаттинга олд панелининг бурчаги синиқар пайдо бўлгани кузатиди. Шунингдек, "Galaxy 8" смартфони ишлашда давом этди, "iPhone 7" эса ўчуб қолди.

"Samsung" компанияси 29 марта куни Нью-Йоркда "Galaxy S8" ва "S8 plus" смартфонлари тадқимини ўтказганди. Хар иккака гажет дисплей 18,5:9 нисбатдаги томонлар ва 2960x1440 пиксел қайрилиш хусусиятига эга экани билан харидорларни ўзига жалб этмоқда. Ҳажми каттароқ модел экрани диагонали 6,2 дюйм, чиқич модел экрани эса 5,8 дюймга тенг.

ЕР ЙОЗИДА НЕЧА ХИЛ ДАРАХТ ЎСАДИ?

Булоқ Британиядаги Ўсимликларни ҳимоя қилиш бўйича ботаника бўлари ҳалқаро ўюшмаси мутахассислари сайдёрамизда дарахтларнинг 60 минг тури мавжуд эканини аниқлади. Бу ҳақида "Journal of Sustainable Forestry" ҳамда "BBC News" манбаси хабар берди.

Энг кўп дарахт турди Бразилияда (8715 тур), энг ками эса Шимолий Американинг Арктикага яхин худудларида (1,4 мингдан камъусади). Эътиборлиси, дарахтларнинг 58 фюзи дунёнинг факат бир мамлакатидаги ўсади ва бошча жойларда учрамайди.

Олимларнинг фикрича, бу "яши олам"нинг яхин келажакдаги тақдири қисман билан икким ўзғаршига алоқодор муммомли масалалар, кўпроқ инсон омилига боғлиқ. Ҳусусан, ер юзида айни пайт мавжуд бўлган қарийб 300 турдаги дарахт бутунлай йўқ бўйиб кетиши хаффи остида. Масалан, Танзанида ўсадиган "Karomia gigas" дарахти атиги 6 дона колдан. Ботаниклар унинг урганинг йиғиб кўлпайтиришина режалаштирилмоқда.

Дарахт турлари сонини аниқлашади мазкур ҳалқаро ўюшма илмий ходимлари 500 та аъзо ташкилот тадқим этган маълумотлардан фойдаланган. Дарахтлар рўйхати тузилиши дунё аҳолисини ноёб ва йўқолиб бораётган турларни сақлаб колиш ва кўлпайтириша ундаиди.

ЎЗИ ТИКЛАНАДИГАН ОЙНА

Калифорния университети кимёгарлар гурӯҳи электр токини ўтказувчи, ўзи тикланадиган материал яратди. Ундан смартфонларнинг экраны ўрнида фойдаланиш мумкин, деб ёзди "Business Insider".

Тадқиқот музалифи Чо Ван (Chao Wang) Америка кимё жамиятининг 253-миллий йиғилишида таъкидлаганидек, синов жараёнларида материалнинг синини ва дарз кетишига доир зарбаларга чидами экани исботланади.

Шунингдек, материални оригинал хажмидан 50 марта каттароқ қилиб кенгайтира ҳам бўларкан. Чунки унинг асосини ион-дипол ташкил қиласди. Агар материал синса ёки зарарланса, бироз вакт ўтиб, ундағи ионлар ва молекулалар бир-бираига яна тортишиб тиклана бошлади.

Кўчат экиб, боф яратамиз

Tabiat va biz!

Ўқувчиларнинг жонли табиатга шу даражада меҳр кўйиши педагог сифатида менинг қонтириди. Табиатга мухаббат кўйиган ўқувчиларни келажакда мамлакатимиз иктисолидига катта хисса кўшадиган фермер, агроном, зоотехник, генетик олим бўйиб этишини мумкин. "Тоза ҳаво — танга даво" шиори остида ташкил этилган навбатдаги машғулотим табиатсевар ўқувчиларга ёқанини сездим. Кўнат экиб, кўктириш атмоферадаги карбонат ангидрид газини камайтириб, ҳавони кислород билан бойитади. Бу ҳавони тозалашнин энг оммабоп ва арzon усули эканни машгулат иштироқчилари англаб этишиди. Машгулат "Биоэкосан табиатшонслилар" тўғараги аъзоларининг тандаги вазифаларини белгилаб берди.

Фарихол НОРМИРЗАЕВА,
Чуст туманидаги 43-мактабнинг
биология фани ўқитувчиси

"Ўзи тикланадиган материалнинг ҳаётимизга кириб келишигача ҳали кўп йиллар бордек кўрниши мумкин, аммо аминманки, у тез орада смартфон экранларида пайдо бўлади. Уч йил ичидаги маҳсулотни сотувга чиқариши режалаштирияга ятишича, деди Ч.Ван.

Мутахассисларнинг ятишича, факат смартфон эмас, балки робототехника ва биосенсорларга ҳам ишлатиш мумкин бўлган мазкур инновациян лойиҳа аслида машхур комедик мультфильмдан илҳомланиб яратилган.

АНТИБИОТИКЛАРДАН ЭРТА ФОЙДАЛАНМАНГ

Канада, Бельгия ва Ироил олимлари антибиотикларни кичик ёшдан бошлаб қабул қилиш қандай оқибатларга олиб келишини ўргангани Канаданинг Макмастер университети сайтида маълум килинди. Тадқиқот натижалари "Nature Communications" журналида батрафисл ёртилган.

Гап шундаки, антибиотиклардан эрта ёшда фойдаланиш ичак микрофлорага, шунингдек, иммун тизими фаолияти билан боғлиқ, миянинг нейрокимейвий фаолигига салбад тасвир этади. Микробларга қарши воситалардан фойдаланыш инсонда иккимойи фаоликларнинг ташвиши холатларнинг камайшига, аммо тақовкорликнинг ошишига сабаб бўлади. Олимлар буни анилаш синхронлар устида таҳриба ўтказди.

Жараёнда ҳомилод аёлларга, янги туғилган чақалокларга, шунингдек, уч ва олти хафталик кемирувчиларга пенициллин берилди. Шундан сўнг олимлар хайонларда содир бўлган узоқ муддатли ўзғаршиларни кузатиб, уларни антибиотик берилмаган бошقا кемирувчилар билан солиштириди. Ташкидланишича, синхронларда кузатилган ҳолат одамларда ҳам юз беради.

Олимлар пенициллининг организмни таъсирини ўрганиши давом эттироқчи. Шу билан бирга, антибиотикларнинг салбий таъсирини камайтиришга кисман ёрдам беруву пробиотиклар (*Lactobacillus rhamnosus JB - 1*) устидаги изланишлар ҳам давом этяпти.

БРИТАНИЯ ОРОЛИ ҚАНДАЙ ПАЙДО БЎЛГАН?

Лондон Кироллик коллежи олимлари 160 минг ёшга тенг Британия оролининг пайдо бўлиш сабабларини ўрганди. Маълум бўлишича, орол музиклар суви билан тўйинадиган кўлда юз берган тўфон натижасида вужудга келган.

"Nature Communications" журналида ёзилишича, таҳминан 450 минг йил олдин бутун Шимолий дengiz, Британия оролидан Скандинавия яриморолига қадар бўлган худудлар муз билан копланган. Бу вақтда океан юзаси ҳарориди ўзигиридан анча паст бўлиб, Лә-Манш бўғози ҳам йўқ эди. Олимлар Инглиз каналининг юзага келишини Британияни Европа билан боғловчи куруқлик (Вилд-Арту)ни муз кўллари ювил кетиси билан боғланомада. Аммо булар анник фактларга асосланмаган.

Тадқиқотилар сувости кемаларидаги Инглиз каналининг марказий рельефини ва шарқий шельфини тадқиқ килди. Улардан энг кattаси — Лобур канали шимолий-шарқдан жануби-ғарбга чўзилган. Шунингдек, геологлар 7 километри, чукурлиги 140 метрга етадиган тўқиқиста чукурликни аниқлади. Улар шаршаларнинг катта куч билан оқиши сабабли кояга ўхшаш шакл ҳосил қилган.

Вилд-Арту тизаси Шимолий дengиз худудидаги муз кўллар учин тўғон вазифасини баҳарган. Кўл суви тўған вақтда 100 метрли шаршаларал пайдо бўлган. Босқичма-босқич рельефга тушаётган сув оқимлари секин-аста Лә-Маншнинг ўзигири шаклини вуҳудга келтирган. Муз кўлнинг тўлиб кетиси ва унинг Вилд-Артудан тошиб кетиси тизма эрозиясига олиб келди. Бу эса табий тўғоннинг бузилиши, пастда жойлашган водийларнинг сув остида колишига ва Лобур каналининг бутунлай ювилиб кетисига сабаб бўлган.

Ўзжджу талабаси Эъзоза НАЖИМОВА тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази жамоаси Марказ ходими Гули Эргашевага отаси

Бўритош МУСТАФАОЕВнинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Низомий номидаги

Тошкент давлат педагогика университети кафедраларида мавжуд куйидаги бўш (вакант) ўринларга танлов эълон қиласди:

Кафедра мудири лавозимига:

1. "Физика ва астрономия ўқитиш методикаси" кафедраси (1).
2. "Инглиз тили амалий курси" кафедраси (1).
3. "Жисмоний маданият" кафедраси (1).
4. "Умумий педагогика" кафедраси (1).

Танловда қатнашишни хоҳловчилар танлов эълон қилинган кундан бошлаб 30 кун ичидаги манзилга ариза билан мурожаат қилишлари мумкин:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Юсуф Ҳос Ҳожиб кўчаси, 103-йи, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети кадрлар бўлими.

Мурожаат учун телефон: (0371) 255-68-70, 255-50-79.

ШАХМАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙУЛИДА

Пойтахтимиздаги шахмат бўйича республика ихтинослаштирилган болалар-ўсмирилар олимпия заҳиралари спорт мактабида «Мактабгача таълим муассасаларида «Шахмат» тўғракларини кенг жорий этиши ва ривожлантириши» мавзусида ўкув семинари ўтказилиди.

Халқ таълими вазирлиги ва Ўзбекистон шахмат федерацияси хамкорлигига ташкил этилган семинарда Корсақалпогистон Республикаси халқ таълими вазирлиги, Тошкент шахри ва вилоятлар халқ таълими бошқармалари хамда пойтахтимиз туманларида мактабгача таълим муассасалари йўрүкичи-услубчилари иштирок этди.

Тадбирада Халқ таълими вазирлиги Болалар спортини ривожлантириш бошқармаси бошлиги А.Алимов, XTB мактабгача таълим муассасалари бўлими бошлиги С.Миржалирова, шахмат бўйича республика ихтинослаштирилган болалар-ўсмирилар олимпия заҳиралари спорт мактаби директори К.Синдоров ва бошқаралар юртимизда ёш авлодни ҳар томонлама соғлом ва барқамол этиб вояж етказиши, болалар спортини ривожлантиришга каратилаётган ёзибор ўзини юксак самарасини берадёттанини таъкидлди.

Семинарда «Мактабгача таълим муассасаларида «Шахмат» тўғракларини ташкил этиши ва бошлангич кўнгилмаларни хосил килиш» мавзусидаги таъдимот ва маҳорат дарсларида иштирокчи-

ларга МТМда спортнинг ушбу турнири янада ривожлантириши, тарбияланувчиларнинг шахматни ўрганишга иштиёқини ошириш юзасидан зарур услубий тавсиялар берилди.

— Туманимиздаги 56 та боғчада барча тарбияланувчиларимиз турли ижодий ва спорт тўғрак-

ларига қамраб олинган, — деди Мирзо Улугбек туманин XTMФМТТЭБ мактабгача таълим услубчisi Matluba Temirova. — Айниска, уларни ақлан етук, хисмонан тетик килиб улғайтиришда спорт маҳшулотлари алоҳида эътибор қаратилмокда. Семинарда болаларни боғча ўшидан бошлаб шахматга кизиқтириш орқали мантикий фикрлаш кобилиятини ўтириш, математик хисоб-китоб ва саводга ўргатиш дарсларининг ўтилиши шу йўналишдаги чора-тадбирларни янада жонлантиришга хизмат килади.

**Дилшод РЎЗИҚУЛОВ,
"Ma'rifat" мухбири
Бурхон РІЗОҚУЛОВ
олган суратлар.**

Қирқ йиллик қадрдонлик

Бугун мамлакатимиз ёшларининг халқаро ареналарда ёршиётган ўйрек галабалари замонида устоз-мураббийлар машқиётини меҳнатининг алоҳида ўрин бор. Спортнинг тури тунишларни бўйича ана шундай малакали мутахассис кадрларни тайёрлашада Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти тажрибаси ҳар жиҳатдан ўрнак бўлмоқда.

Ушбу даргоҳда таҳсил олиб, ўз ишининг устасига айланган собиқ, талабалар орадан йиллар ўтиб, аллақачон ўзлари ҳам фарҳийга айланганига қарамай, ҳамон ёшлиғи чоғлари ўтган таълим масканинди устозларининг сабоқларига эътиёж сезади. Ўзаро мулоқотларда ёш авлодни спортига кизиқтириши усуспури, иқтидорини кашф этиши ўйлари ҳақидаги баҳслар қизғин тус олади. Навбатдан шундай самимий учрашува мазкур институтини 1977 йили битирган собиқ талабалар — спорт мураббийлари учрашувида кузатилиди.

Ўзок йиллар олий ва ўрта маҳсус таълим хамда халқ таълими тизими, қолаверса спорт федерациялари, миллӣ терма жамоалар сафида юртимиз тараққиёти йўлда хизмат қўлган ушбу фидойи мутахассислар айни пайтда кексалик гаштини суроёттир.

Уларнинг баъзилари бир қанча Осиё ва жаҳон чемпионларини етиштирган бўлса, аксариётининг шогирдлари халқаро тоифадаги спорт усталари экани эътиборлириди.

— Турли миқёсдаги мусобақа ва нуфузли турнирларда шогирдлариминг мудафакиятини кўриб, мураббийлик касбини танлаганимдан кувоний кетаман, гурулланаман, — деди Навоий кон-металлургия комбинати жанубий кон бошқармасига қарашли «Нуробод-Мехнат» спорт мажмусаси футбол бўйича мураббий Абдуалим Сафаров. — Бундай туйғу шу касбнинг бошини тутган қадрдан тенгкўрларим қалбини ҳам чулғап олганига, ўтган йиллар давомида ҳаётта, галабага бўлган иштиёқини мавжулантириб турганига шубҳам йўқ. Муҳими, йиллар давомида мисқолаб тўплаган таҳрибамизни ёш авлод, шогирдларимизга ўргатишдан асло ҷарчамаймиз. Зоро, устоз ва шогирд муносабатлари иккى авлодни бир-бери билан, демак, кечани бугун, бугунни эса ёртанги кун билан боғлайдиган кўпидри.

Тадбирада собиқ битирувчilar институтининг фахрий педагогларига самимий миннатдорлик изҳори сифатида эсдалик совагларини улашди.

Дилафрўз Йўлдошев

Варрак учирин мусобақаси

Пойтахтимизнинг Мирзо Улугбек номидаги маданият ва истироҳат боғида авиаомодель спорт турининг варрак учирин мусобақаси ўтказилиди.

Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Тошкент шахар кенгаши ташкил этган беллашувда иштирокчилар кўл меҳнати ёрдамида тайёрланган ранг-баранг варраклари билан қатнашди. Бундан кўзланган мақсад ёш авлод онгу шуурига миллий айана ва қадирларимизни сингдириш, уларнинг бўш вактини мазмунли ташкил этишига қараштилган.

Таъкидлаш жоизки, ҳозир кенгаш тасаррufидаги ўкув спорт-техника клубларида ўнлаб ўғил-қизлар спортнинг техник ва амалий турлари бўйича тўғракларда мунтазам шуғулланмоқда. Ўз маҳоратини оширган ўкувчilar нуфузли мусобакаларда иштирок этмоқда.

Беллашувда иштирокчиларнинг гололик учун астойдil киришгани ижодий ишларидан яққол сезилди. Уч йўналишда

кечган мусобақанинг «Варрак учирин» баҳсида 1-урин шайхонтохурилик Иброҳим Шораҳимовга насиб этган бўлса, «Лайлас учирин» йўналишида Сергели туманини вакили И.Балов голиб чиқди. «Кутича» услубидаги ижодий ишлар танловида А.Кравченко залар кучди.

Мусобақа голиблари диплом ва засмалииети совагларни билан тақдирланди.

Шахноза ТОЖИДДИНОВА,
Ўзбекистон мудофаасига
кўмаклашувчи «Ватанпарвар»
ташкилоти Тошкент шахар
кенгаши ходими

МАЙКЛ ЎЗ ЙОРТИДА ЕНГИЛДИ

2012 йилги олимпия ўйинлари голиби, украиналиқ чарм кўлқон соҳиби Александр Усик 90,71 кг вазн тоифасида Жаҳон бокс ташкилоти(WBO) таснифидаги чемпионлик камарини муносаби тарзда химоя килди.

Ташкилот расмий сайтида қайд этилишича, боксчи АҚШнинг Оксон-Хилл шаҳрида ўтган 12 раунднинг жангида америкалиқ Майкл Хантери очкалар бўйича (117-110, 117-110, 117-110) мағлуб этиди. Шу тарика 30 ёши А.Усик иккича марта ўз чемпионлик камарини мудафакиятли химоя килди. Даастлаб ўтган йилнинг сентябрда польшалик Кшиштоф Гловацикни ёнгиги, камарга эга бўлганди. Кейин декабрда кечган илк химоя жангида Жанубий Африка Республикаси вакили Табисо Мунчунни нокаутга учратди.

Айни кез унинг хисобида 12 фалала (10таса нокаут) ва бир дуранг бори. У ҳали мағлуб бўлмаган.

ДИБАЛА «ЮВЕ»ГА КЕРАК

Туриннинг «Овентус» клуби аргентиналиқ иқтидорли ёш хуҷумчи Паоло Дибалага 2022 йилга шартнома таълиф килгани ҳакида «Goal.com» хабар берди.

Агар футболчи мазкур келишиувга кўнса, у йилига 7 миллион евро ишлаб олади. Шаҳанда Паоло маош борасида Италия Асериясида юртдоши Г.Игуиндан кейинги ўринини эгаллайди. Боиси, Гонсалога йилига 7,5 миллион тўлнади.

Ҳабарингиз бор, 11 апрель куни ЕЧЛнинг чорак финали биринчи учрашувида туринликлар «Барселона»ни мөхмөн килиб, йирик хисобда (3:0) ёнгиди. Мазкур матчда 23 ёшли П.Дибала дублга ёришиди.

АНАНД МАҒЛУБИЯТ БИЛАН БОШЛАДИ

Швейцариянинг Цюрих шаҳрида шахмат бўйича бошланган анъанавий супертурнирнинг илк баҳисида россиялик Владимир Крамник хандисонник кучли шахматчи Вишванатан Ананди маглубиятга учратди, деба хабар берди «ТАСС».

Шунингдек, америкалиқ Хикару Накамура франзуз спортични Янник Пеллеятени ёнгиди. Рус шахматчилари Петр Свидлер ва Ян Непомнящий ҳамда Григорий Опарин (Россия) ва Борис Гельфанд (Истроил) қарама-каршилиги дуранг қайди этилди.

Иштирокчилар мусобакада бир-бiri билан иккি мартадан учрашиди. Биринчи давра ўйинлари вактнинг янги классик назорати(хар бир партияга 45 дақика+дар бир юришига 30 сония)га, иккича давра учрашувлари блиц регламенти(10 дақика+5 сония)га мувофиқ ўтказилди. Биринчи даврага галабага 2, дуранг 1, блиц партияларда ютуқка 1 дуранг учун 0,5 очко берилади.

«МИЛАН» ОСИЁЛИКЛАРГА СОТИЛДИ

Италиялик тадбиркор Сильвио Берлускони дунёга машҳур фут bolt клубларидан бири «Милан»ни хитойлик сармоядорларга сотиган ҳакида жамоа матбут оғизмати хабар берди.

Берлускони бошқарувидаги «Fininvest» фирмаси клубнинг 99,93 фоизи акциясини «Sport Investment Lux» Хитой-Америка кўшма корхонасига 740 миллион еврога сотди. Мазкур маблағдан 220 миллион евро «Милан»нинг қарзларини тўлашга ишлатилиди.

Берлускони «Милан» клубини 1986 йили сотиг оғизди. Ўтган вақт мобайнида «Рассонерлар» сакзиси марта Италия чемпиони, бир бора мамлакат кубоги, етти марта Суперкубон соҳиби бўлди. 5 мартадан Европа чемпионлар лигаси ва УЕФА Суперкубогини ютиди, иккича бор Китъалараро кубок ўйинида ва бир марта Клублар ўтасидаги жаҳон чемпионатида зафар кучди.

8 ЙИЛДАН СҮНГ

2009 йилда «Формула-1» бўйича ўтган жаҳон чемпиони голиби, британийлиқ Женсон Баттон «Макларен»нинг испаниялик етакчиси Фернандо Алонсо ўринини эгаллаши ҳакида жамоа матбут оғизмати маълум килди.

Бу воқеъ Монако шаҳрида ўтказиладиган Гран-при мусобакасига тўғри келиши мумкин. Бунга иккича жаҳон чемпиони Ф.Алонсонинг «Indycar» «Инди 500»да қатнашиши афзал кўрганинг сабаб бўлган. Кизиги, иккака мусобақа ҳам бир сана — 28 майга тўғри келиб қолган.

— Мен яна «Формула-1» баҳсларига кайтайдиганимдан ҳаяжондаман, — деди 37 ёши Ж.Баттон. — Ўз юртимда ўтадиган Гран-прида яхши натижага эришишга ўтлашни ўзиёқ қўйин. Бу ерда 2009 йилда зафар кучганим. Бу сафар ана шу мудафакиятни тақориша осон бўлмаслигини яхши биламан, лекин бунга эриша бўлади.

З.ХОЛОВ тайёрлари.

Мазмунли дам олиш учун ажойиб таклифлар

DAM OLISH DUNYOSI
5-XALQARO Q'ZBEK TURIZM KORGAZMASI

THE WORLD
OF LEISURE

2017
5 years

3-14 APRIL 2017

www.turizmair.uz

"Ўзэкспомарказ"да "Дам олиш дунёси – 2017" V халқаро
Ўзбекистон саёхлик кўргазмаси бўлиб ўтди.

Анжуман Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат кўмитаси ва Миллий туризм маҳсулотларини тарғибот килиш маркази томонидан Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги, Тошкент шаҳр хокимиги кўмугида ташкил этилди. Тадбирda мамлакатимиз ва охиржий давлатларнинг саёхлик фирма ва компаниялари, дипломатик корпуш, халқaro ташкиллар, меҳмонхоналар вакиллари, соҳа мутахассислари, олимлар ва эксперлар иштирок этди.

"Дам олиш дунёси" халқаро Ўзбекистон саёхлик кўргазмасида ички ва халқаро туризм, иммий ва согломлаштириш туризми, саёхлик маъмуриятлари ва миллий офицерлар, туризм агентликлари ва турораторлар, меҳмонхоналар, санаторий-курорт маҳмалари, дам олиш масканлари, авиаташув, транспорт ва сугурутга компаниялари, онлайн брон килиш тизимлари каби бўлимлар фаолият юритди.

Кўргазмада доирасида "Tashkent Food Festival" миллий таомлар фестивали ҳам очилди. Инда пойтахтимизнинг еллика яқин ресторон ва кафелари, Андижон, Жиззах, Навоий, Наманган, Хоразм вилоятларининг соҳага оид саёхлик фирма ва компаниялари тақдимотлари ўтказилмоқда. Фестивалда иштирокчилар миллий таомларимиш, саҳоватли заминимизда етиширилган сарҳил мева-сабзавотлардан баҳраманд бўлаётir. Мамлакатимизнинг қажаҳ тайёрлашга бағишланган стендларида бу ичимлини тайёрлаш усуллари маҳорат дарслари ўтказилди. Иштирокчилар чой ва қаҳванинг олий навлари, уларни тайёрлаш ва узатни маданияти, техника ва ускунлари билан танишиш имконига эга бўлди.

Бешинчи маротаба ўтказилаётган кўргазмада Бельгия, Бирлашган Араб Амриликлари, Буюк Британия, Германия, Жанубий Корея, Испания, Италия, Латвия, Малайзия, Миср, Озарбайжон, Россия, Сингапур, Таиланд, Туркманистон, Турция, Франция, Хитой, Япония, Киргизистон, Қозогистон, Хиндустон каби мамлакатлардан 200 га яқин фирма ва компаниялар иштирок этди.

"Дам олиш дунёси" халқаро Ўзбекистон саёхлик кўргазмаси жаҳон жамоатчиликни мамлакатимизнинг улкан туризм салоҳияти билан кенгроқ танишириш, хорижнинг саёхлик компаниялари билан ҳамкорликни кенгайтириш, уларнинг Ўзбекистон бозорида ўз ўрнини мустаҳкамлашига кўмаклашишга, истикборли лойӣҳалар ишлаб чиқиш ва амалга оширишга хизмат қиласди.